

Müşahidə Şurasının
“02” İyun 2016-ci il tarixli qərarı
(Protokol № 06/01) ilə təsdiq edilmişdir

**“ZİRAAT BANK AZƏRBAYCAN” ASC-DƏ
FATCA SAZIŞI ÜZRƏ TƏLƏBLƏRİN İCRA EDİLMƏSİ HAQQINDA
QAYDALAR**

MÜNDƏRİCAT

1. Ümumi müddəalar	2
2. Əsas anlayışlar.....	2-3
3. ABŞ şəxsləri ilə işgüzar münasibətlərin qurulması.....	3-4
4. ABŞ şəxslərinin bank hesablarının monitorinqi.....	4
5. ABŞ şəxsləri ilə maliyyə əməliyyatlarının hədləri.....	4-5
6. ABŞ fiziki və hüquqi şəxslərinin maliyyə əməliyyatları üzrə hesabatlılıq.....	5-7
7. ABŞ şəxslərinin müştəri məlumatlarının saxlanması /yenilənməsi.....	7
8. Yekun müddəalar	7

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC-də FATCA sazişi üzrə tələblərin icra edilməsi haqqında Qaydalar (bundan sonra Qaydalar) Ziraat Bank Azərbaycan ASC-nin (bundan sonra “Bank”) ABŞ məbəli hüquqi və fiziki şəxslər ilə işgüzar münasibətlərin qurulması, hesabların monitorinqi, Azərbaycan Respublikasının ərazisində həyata keçirdikləri maliyyə əməliyyatları barədə məlumatların bu dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarına verilməsi hədlərini və qaydalarını müəyyən edir.

Ziraat Bank Azərbaycan ASC ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış FATCA sazişinin tələblərinə uyğun olaraq 05.02.2015-ci il tarixində ABŞ-ın Daxili Gəlirlər Xidməti (IRS) portalına müraciət edərək qeydiyyatdan keçmişdir. Bankın GIIN nömrəsi ZKPVH5.99999.SL.031, müraciət statusu “Model 1 IGA uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının hesabat verən maliyyə institutu” (Registered Deemed-Compliant Financial Institution including a Reporting Financial Institution under a Model 1 IGA) olaraq qeydiyyata alınmışdır.

2. ƏSAS ANLAYIŞLAR

FATCA - Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələtməsi Aktı (Foreign Account Tax Compliance Act) ABŞ vətəndaşları və digər vergi ödəyicilərindən onların başqa dövlətlərdə olan maliyyə hesabları haqqında, xarici maliyyə institutlarından özlərinin bu cür müştəriləri haqqında məlumatların ABŞ-ın Daxili Gəlirlər İdarəsinə (IRS) açıqlanmasını tələb edən ölkələr arasında bağlanan beynəlxalq aktdır.

GIIN nömrəsi - 19 Simvoldan ibarət olan hesabat verən maliyyə institutunun xüsusi eyniləşdirmə nömrəsi.

hüquqi şəxs - Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərlə bağladığı müvafiq beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş fiziki şəxs olmayan hər hansı şəxs;

hesab sahibi: Hesabı aparan maliyyə institutu tərəfindən hesabın adına olduğu şəxs kimi müəyyənəndirilmiş və reyestrə alınmış şəxs

maliyyə institutu- bank, depozitar və həyatın yığım sığortası fəaliyyətlərindən birini həyata keçirən hüquqi şəxs, habelə investisiya təşkilatı;

depozitar-fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsini digər şəxslərin xeyrinə maliyyə aktivlərinin saxlanması fəaliyyəti təşkil edən hüquqi şəxs. Depozitarın aşağıdakı müddətlərdən daha az olan müddətdə digər şəxslərin xeyrinə maliyyə aktivlərinin saxlanması və əlaqədar maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi fəaliyyətindən əldə etdiyi mənfəət onun ümumi fəaliyyəti üzrə əldə etdiyi mənfəətin ən azı 20 %-ni təşkil edirsə, maliyyə aktivlərinin saxlanması təşkilatın fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsini təşkil etmiş hesab olunur:

“Öz Müştərini Tanı” proqramı – Ziraat Bank Azərbaycan bankının müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulması prosesini tənzimləyən beynəlxalq standartlar əsasında hazırlanmış ÇPY/TMM daxili nəzarət proqramı.

ABŞ şəxsi - ABŞ vətəndaşı və ya vergi rezidenti olan istənilən fiziki şəxs və ya ABŞ hüquqi şəxsi;

ABŞ hüquqi şəxsi - ABŞ-da və ya ABŞ federal qanunvericiliyinə və ya ABŞ-ın hər hansı ştatının qanunvericiliyinə əsasən təsis olunmuş hüquqi şəxs və ya belə hüquqi şəxsin ABŞ xaricindəki filial, törəmə və ya nümayəndəlikləri;

ABŞ əlamətləri - Fiziki şəxsin ABŞ şəxsi olmasının müəyyənəndirilməsi üçün yoxlanılan məlumatlar toplusu.

Model 1 - 1-ci model müvafiq məlumatların digər dövlətin maliyyə institutları tərəfindən İRS-ə birbaşa deyil, mərkəzləşdirilmiş qaydada, həmin dövlətin təyin edilmiş səlahiyyətli orqanı vasitəsilə ötürülməsini nəzərdə tutur.

Model 2 - Hökumətlərarası Sazişin 2-ci Modeli məlumatların maliyyə institutlarının özləri tərəfindən İRS-in elektron portalında qeydiyyatdan keçməklə birbaşa İRS-ə təqdim edilməsini nəzərdə tutur.

investisiya təşkilatı - müştəri üçün və ya onun adından aşağıdakı fəaliyyət və ya əməliyyatlardan birini və ya bir neçəsini sahibkarlıq fəaliyyəti kimi həyata keçirən (və ya belə fəaliyyətlə məşğul olan təşkilat tərəfindən idarə olunan) təşkilat:

pul bazarı alətlərinin (çeklər, veksellər, depozit sertifikatları, törəmə qiymətli kağızlar və s.) ticarəti, xarici valyuta mübadiləsi, məzənnə, faiz dərəcəsi və indeks alətlərinin ticarəti, qiymətli kağızlarla ticarət və ya əmtəə üzrə fyuçerslərin ticarəti;

-fərdi və kollektiv portfəllərin idarə olunması;

-digər şəxslərin kapital və ya pul vəsaitlərinin investisiya edilməsi və idarə olunması;

Azərbaycan Respublikasının hesabatverən maliyyə institutu – Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərlə bağladığı müvafiq beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq, həmin xarici dövlətlərin müvafiq səlahiyyətli orqanlarına təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuş məlumatları təqdim etmək öhdəliyi daşıyan maliyyə institutu;

nəzarət edən şəxs – hüquqi şəxs üzərində nəzarəti və ya idarəetməni həyata keçirən, qərarların qəbul edilməsində əhəmiyyətli təsirə malik olan fiziki şəxs. Nəzarət edən şəxs anlayışı Maliyyə Tədbirləri üzrə İşçi Qrupunun (FATF) tövsiyələrinə uyğun qaydada təfsir edilməlidir;

nağd pul dəyəri – müvafiq tarixə aşağıdakı məbləğlərin daha böyük olanıdır:

-həyatın yığım sığortası müqaviləsi üzrə qaytarılan məbləğ;

-sığortalının həyatın yığım sığortası müqaviləsi üzrə borc almaq hüququ olan məbləğ;

bank hesabı – kommersiya hesabı, cari hesab, əmanət hesabı, müddətli və tələbli depozit hesabı və ya depozit sertifikatı, əmanət sertifikatı, investisiya sertifikatı, borc sertifikatı və ya maliyyə institutları tərəfindən bank işi və ya analoji fəaliyyətin normal gedişində aparılan digər analoji alətlə təsdiq olunan hesab., Zəmanətli investisiya müqaviləsinə və ya kredit faizlərinin ödənilməsinə nəzərdə tutan digər müqaviləyə əsasən sığortaçılar tərəfindən saxlanılan məbləğlər də bank hesablarına aiddir;

depozitar hesabı – investisiya məqsədi ilə əldə olunmuş maliyyə alətlərinin və ya müqavilələrin (o cümlədən, bunlarla məhdudlaşmamaqla, şirkətdəki səhm və ya paylar, notlar, istiqrazlar, təminatlı borc öhdəlikləri və ya digər borc alətləri, valyuta və ya əmtəə əməliyyatları, kredit defolt svopları, qeyri-maliyyə indeksinə əsaslanan svoplar, şərti əsas məbləğ müqavilələri, sığorta və ya annuitet müqavilələri, opsiyonlar və ya digər törəmə alətlər) digər şəxslərin xeyrinə saxlanıldığı hesab (həyatın yığım sığortası müqaviləsi üzrə hesablar istisna olmaqla);

elektron hesabat (bundan sonra – e-hesabat) – ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış sazişə uyğun olaraq, barəsində məlumat tələb edilən hüquqi və fiziki şəxslərinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində həyata keçirdikləri maliyyə əməliyyatları barədə hədləri elektron-rəqəmsal formada Bank tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinə (bundan sonra – Vergilər Nazirliyi) təqdim edildiyi sənəd;

paketləmə – e-hesabat fayllarından vahid arxiv faylının hazırlanması;

maliyyə institutlarında vergi monitorinq portalı – www.tmf.gov.az veb sahifəsi;

e-hesabat tərtibatı proqramı – e-hesabatların tərtibi və paketlənməsi üçün istifadə olunan proqram təminatı;

e-hesabat faylı – e-hesabatın tərtibi üçün zəruri olan məlumatların daxil edilməsi məqsədi ilə Vergilər Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış XML formatlı elektron sənəd;

gücləndirilmiş elektron imza əməliyyatını icra etmək üçün proqram təminatı – oflayn rejimdə hazırlanaraq paketlənmiş e-hesabatın gücləndirilmiş elektron imza ilə imzalanması üçün istifadə olunan proqram təminatı.

E-hesabatı oflayn rejimdə hazırlamaq üçün e-hesabat tərtibatı proqramı, gücləndirilmiş elektron imza əməliyyatını icra etmək üçün proqram təminatı və e-hesabat faylı Azərbaycan Respublikasının hesabat verən maliyyə institutu tərəfindən öz kompyuterinə maliyyə institutlarında vergi monitorinq portalının müvafiq bölməsindən yüklənməlidir.

E-hesabat tərtibatı proqramı oflayn rejimdə istifadə üçün Vergilər Nazirliyi tərəfindən hazırlanır və Azərbaycan Respublikasının hesabat verən maliyyə institutlarına əvəzsiz (ödənişsiz) verilir.

3. ABŞ ŞƏXSLƏRİ İLƏ İŞGÜZAR MÜNASİBƏTLƏRİN QURULMASI

3.1. Bank bütün müştərilərlə bank hesabının açılmasından öncə və işgüzar münasibətlərin qurulması prosesində Bankın cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə haqqında daxili nəzarət sisteminin tələblərini həyata keçirməlidir.

3.2. ABŞ fiziki və hüquqi şəxslərin ABŞ mənbəli olması bu qaydaların və bankın `Öz Müştərini Tanı` proqramına daxil olan ABŞ şəxslər ilə işgüzar münasibətlərin qurulması prosedurlarının tələbləri əsasında həyata keçirilməlidir.

3.3. Bank tərəfindən hesab açılışı üçün müraciət edən hər bir fiziki və ya hüquqi şəxsin ABŞ mənbəli olub-olmamasını bu qaydalarda göstərilmiş xüsusi ABŞ əlamətləri əsasında müəyyən edilməlidir.

3.4. Bank bank hesabının açılışı prosesində hər bir müştərini bankın `Öz Müştərini Tanı` proqramının tələblərinə uyğun olaraq, eyniləşdirmə və verifikasiya prosedurlarını həyata keçirməlidir.

3.5. Bank hər bir müştərini onun subyektdən, rezident və ya qeyri-rezident olmasından asılı olmayaraq ABŞ mənbəli olub-olmamasını müəyyən etmək üçün müvafiq özünüqiymətləndirmə anket formalarını işgüzar münasibətlərin qurulması prosesindən öncə doldurulmasını təmin etməlidir.

3.6. ABŞ mənbəli fiziki və hüquqi şəxslərin müəyyən edilməsi üçün xüsusi ABŞ əlamətləri aşağıdakılardır:

- ABŞ vətəndaşlığı və ya rezidentliyi;
- ABŞ-da anadan olma;
- ABŞ-da qeydiyyat və ya faktiki yaşayış ünvanı (o cümlədən ABŞ poçt qutusu – U.S. PO Box);
- ABŞ-da telefon nömrəsi;
- Maliyyə vəsaitlərinin ABŞ-da mövcud olan hesaba köçürülməsinə dair dövrü ödəniş göstəriciləri;
- ABŞ-da ünvanı olan şəxsə hesab ilə əlaqədar verilmiş etibarnamə və ya imza səlahiyyəti;
- Maliyyə institutunun baza məlumatlarında hesab sahibinə məxsus yeganə ünvanın “vasitəçi ünvanı” və ya “əmanət ünvanı” olması.

3.7. Bankda müştərilərin qəbulu ilə məşqul müvafiq struktur bölmələr, müştəriyə onların ABŞ mənbəli olmasını müəyyən etmək məqsədilə təqdim olunan ABŞ özünüqiymətləndirmə formasının mahiyyəti və şərtləri haqqında ətraflı məlumat verməlidir.

3.8. Bank, hər bir fiziki və ya hüquqi şəxs üzrə müvafiq formaları bank hesabı açılışı prosesində doldurulmasını təmin etməlidir.

3.9. Banka hesab açılışı üçün müraciət edən şəxsin dolduraraq təqdim ediyi özünüqiymətləndirmə formaları müştərini qəbul edən bankın struktur bölmə əməkdaşları tərəfindən yoxlanılmalıdır.

3.10. Müştəri tərəfindən doldurulmuş anket formalarında hər hansı uyğunsuzluq aşkar olunduğu halda Bank bu barədə müştəriyə məlumat verməli və formanın düzgün şəkildə doldurulmasını bildirməlidir.

3.11. Banka hesab açılışı üçün müraciət edən şəxs ABŞ özünüqiymətləndirmə anket formalarını doldurmaqdan imtina etdiyi halda, bank müştəriyə hesab açmamalı, bank əməliyyatları aparmamalıdır.

3.12. Bank əməkdaşı təqdim olunan özünüqiymətləndirmə anket formasında şəxsin ABŞ mənbəli olmasını müəyyən edərsə, bu zaman özünüqiymətləndirmə formasının doldurulması qaydalarına uyğun olaraq digər formanı (fiziki/hüquqi şəxs W9 forması) müştəriyə təqdim etməli, formanın mahiyyəti və doldurulması qaydaları haqqında müştəriyə məlumat verilməlidir.

3.13. Təqdim olunan özünüqiymətləndirmə anket formasında şəxsin ABŞ mənbəli olması müəyyən olunmursa, bu zaman özünüqiymətləndirmə formasının doldurulması qaydalarına uyğun olaraq digər forma (fiziki şəxs – W8 BEN , hüquqi şəxs – W8BEN-E) müştəriyə təqdim olunmalı və formanın mahiyyəti və doldurulma qaydaları haqqında müştəriyə məlumat verilməlidir.

3.14. Bu qaydaların tələblərinə uyğun olaraq müştəri əgər hər hansı formanı doldurmaqdan imtina edərsə, bu zaman bank müştəriyə bank hesabı açmamalı, bank əməliyyatlarını icra etməməlidir.

3.15. Bank, hər bir müştərinin hesab açılışı üçün təqdim etdiyi məlumatları `Öz Müştərini Tanı` proqramının tələblərinə uyğun olaraq bankın daxili bankçılıq sistemində daxil etməlidir.

4. ABŞ ŞƏXSLƏRİNİN BANK HESABLARININ MONİTORİNQİ

4.1. Bank tərəfindən ABŞ fiziki və ya hüquqi şəxsi olaraq müəyyən olunmuş şəxslərin bank hesabları yüksək riskli müştəri qrupu olaraq müəyyən edilməlidir.

4.2. Bankın FATCA sazişinin tələblərinə riayət olunması məqsədilə ABŞ şəxslərinin bank hesabları üzrə mütəmadi olaraq məsul şəxs tərəfindən monitorinqi aparılmalıdır.

4.3. ABŞ şəxslərinin bank hesablarının monitorinqi nəticəsində hesabların qalığı, hesab üzrə aparılan bank əməliyyatları və s. xüsusiyyətlər nəzərə alınmalıdır.

5. ABŞ ŞƏXSLƏRİ İLƏ MALİYYƏ ƏMƏLİYYATLARININ HƏDLƏRİ

Bank tərəfindən ABŞ mənbəli hüquqi və fiziki şəxslərinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində həyata keçirdikləri maliyyə əməliyyatları barədə məlumatlar həmin dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarına aşağıdakı hədlərdə verilir:

- 5.1. ABŞ məbəli hüquqi və fiziki şəxslərinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində maliyyə əməliyyatları həyata keçirən və ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış müvafiq beynəlxalq sazişə uyğun olaraq, barəsində məlumat tələb edilən hər bir hüquqi və fiziki şəxsinin adı, ünvanı və vergi eyniləşdirmə (identifikasiya) nömrəsi (əgər varsa), habelə beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin şəxsi hesab olunmayan hüquqi şəxsin bir və ya bir neçə nəzarət edən şəxsi həmin dövlətin şəxsi olduğu halda, belə hüquqi şəxsin və nəzarət edən şəxsin hər birinin adı, ünvanı və həmin xarici dövlətdə aldığı vergi identifikasiya nömrəsi (əgər varsa);
- 5.2. ABŞ məbəli hüquqi və fiziki şəxslərinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində maliyyə əməliyyatları həyata keçirən, ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış müvafiq beynəlxalq sazişə uyğun olaraq, barəsində məlumat tələb edilən və vergi identifikasiya nömrəsi Bankın məlumat bazasında olmayan fiziki şəxsinin və beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin şəxsi hesab olunmayan hüquqi şəxsin həmin xarici dövlətin şəxsi olan və həmin xarici dövlətdə aldığı vergi identifikasiya nömrəsi Bankın məlumat bazasında olmayan nəzarət edən şəxsinin doğulduğu tarix;
- 5.3. Hesab nömrəsi (hesab nömrəsi olmadıqda, digər funksional ekvivalent);
- 5.4. Bankın adı və beynəlxalq müqaviləyə uyğun olaraq, xarici dövlətin məlumat bazasında maliyyə institutu kimi qeydiyyatda alınması tələb olunduğu halda müvafiq identifikasiya nömrəsi;
- 5.5. Hesab sahibinin Bankda olan hesablarının müvafiq təqvim ilinin və ya digər müvafiq hesabat dövrünün sonuna və ya əgər hesablar il ərzində bağlanmışdırsa, bilavasitə bağlanmazdan əvvəl cəmi qalığı və ya dəyəri (həyatın yığım sığortası müqaviləsi üzrə nağd pul dəyəri və ya qaytarılan məbləğ);
- 5.6. hər hansı depozitar hesabı üzrə;
- 5.7. təqvim ili və ya digər müvafiq hesabat dövrü ərzində hesabda saxlanılan aktivlərlə bağlı hesaba (və ya hesabla bağlı) ödənilmiş və ya hesablanmış faizlərin, dividendlərin və digər gəlirlərin ümumi məbləği;
- 5.8. Bank hesab sahibi üçün depozitar, broker, nominal saxlayıcı və ya agent kimi çıxış etdiyi aktivin satılmasından və ya girovdan azad edilməsindən əldə olunan və təqvim ili və ya digər müvafiq hesabat dövrü ərzində hesaba ödənilmiş və ya hesablanmış ümumi gəlirləri;
- 5.9. təqvim ili və ya digər müvafiq hesabat dövrü ərzində bank hesabına ödənilmiş və ya hesablanmış faizlərin ümumi məbləği;
- 5.10. bu Qaydaların 5.8-cı və 5.9-cu yarımbəndlərində göstərilməyən hər hansı hesab üzrə, təqvim ili və ya digər müvafiq hesabat dövrü ərzində Bankın öhdəlik götürdüyü və ya borclu olduğu hesabla əlaqədar hesab sahibinə ödənilmiş və ya hesablanmış ümumi məbləğ, o cümlədən hesab sahibinə geri qaytarılan ödənişlərin ümumi məbləği.

6. ABŞ FİZİKİ VƏ HÜQUQİ ŞƏXSLƏRİNİN MALİYYƏ ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ HESABATLILIQ

Bankın Azərbaycan Respublikasının hesabatverən maliyyə institutu olaraq, ABŞ məbəli hüquqi və fiziki şəxslərinin Azərbaycan Respublikası ərazisində həyata keçirdikləri maliyyə əməliyyatları barədə məlumatların Vergilər Nazirliyinə verilməsi qaydası aşağıdakı şəkildə müəyyən olunmuşdur:

- 6.1. ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış sazişə uyğun olaraq, hesabat verilməli maliyyə əməliyyatları barədə məlumatlar Bank tərəfindən Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərlə bağladığı müvafiq beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş müddətlərdə, lakin məlumatların aid olduğu təqvim ili başa çatdıqdan sonrakı ilin 01 iyul tarixindən gec olmayaraq Vergilər Nazirliyinə ötürülməlidir.
- 6.2. ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış sazişə uyğun olaraq, hesabat verilməli maliyyə əməliyyatları barədə məlumatlar Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə ötürülərkən, Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericilik aktlarında və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq sazişlərdə nəzərdə tutulmuş məxfiliklə bağlı tələblərə əməl edilməlidir.
- 6.3. ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış sazişə uyğun olaraq, hesabat verilməli maliyyə əməliyyatları barədə məlumatlar Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə ötürülərkən, məbləğlərin əks olunduğu valyuta mütləq göstərilməlidir.
- 6.4. ABŞ-Azərbaycan dövlətləri arasında bağlanmış sazişə uyğun olaraq, hesabat verilməli maliyyə əməliyyatları barədə məlumatlar yalnız e-hesabat vasitəsilə təqdim edilir.
- 6.5. Bank elektron sənəd mübadiləsi ilə bağlı Vergilər Nazirliyinin bütün təlimat və qaydalarına əməl edir, e-hesabatı bu Qaydaların 6.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş müddətlərdə vergi orqanına göndərir. E-

hesabatın Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə təqdim edilməsi və Vergilər Nazirliyi arasında elektron sənəd mübadiləsinin aparılması gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə həyata keçirilir.

6.6. E-hesabat Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə vergi monitorinqi portalından istifadə edilməklə onlayn rejimdə və ya e-hesabat tərtibatı proqramından, yaxud e-hesabat faylından istifadə edilməklə oflayn rejimdə tərtib edilə bilər.

6.7. E-hesabatın onlayn rejimdə tərtibi üçün, gücləndirilmiş elektron imza ilə maliyyə institutlarında vergi monitorinqi portalının “Şəxsi kabinet” bölməsinə daxil olunur və zəruri məlumatlar daxil edilir. Tərtib edilmiş e-hesabat bu bölmədə imzalanaraq Vergilər Nazirliyinə təqdim olunur.

6.8. E-hesabatın e-hesabat tərtibatı proqramından istifadə edilməklə tərtibi üçün zəruri məlumatlar e-hesabat tərtibatı proqramının müvafiq bölmələrinə daxil edilir və həmin proqram təminatı vasitəsilə paketlənir.

6.9. E-hesabatın e-hesabat faylından istifadə edilməklə tərtibi üçün zəruri məlumatlar e-hesabat faylının müvafiq bölmələrinə yerləşdirilərək XML fayl hazırlanır və həmin fayl paketlənir.

6.10. Bank e-hesabatı bu Qaydaların 6.8-ci və ya 6.9-cu bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada tərtib edərsə, Bank e-hesabatı paketlədikdən sonra gücləndirilmiş elektron imza əməliyyatını icra etmək üçün proqram təminatı vasitəsilə imzalayır, internetə qoşularaq maliyyə institutlarında vergi monitorinqi portalına bağlanır və hazırladığı imzalanmış paket faylını sistemə göndərir.

6.11. E-hesabat bu Qaydaların 6.7-ci, 6.8-ci və 6.9-cu bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada tərtib edilərkən, məlumatlar Bank tərəfindən e-hesabatın tələblərinə uyğun olaraq daxil edilir. Bank tərəfindən daxil edilmiş məlumatlar müvafiq olaraq maliyyə institutlarında vergi monitorinqi portalı və ya e-hesabat tərtibatı proqramı tərəfindən ilkin olaraq yoxlanılır və müvafiq tələblərə cavab vermədikdə qəbul edilmir.

6.12. E-hesabat Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə təqdim edilməzdən əvvəl Bankın ən azı iki vəzifəli şəxsi (rəhbər və FATCA sazişinin şərtlərinin əməl edilməsi üzrə təyin olunmuş məsul şəxs (bundan sonra – məsul şəxs) tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiq olunmalı və maliyyə institutlarında vergi monitorinqi portalından istifadə edilməklə Vergilər Nazirliyinə təqdim olunmalıdır.

6.13. Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə təqdim edilmiş müvafiq e-hesabat, Vergilər Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının bağladığı beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin səlahiyyətli orqanına ötürülənədək, həmin e-hesabatdakı məlumatlarda hər hansı dəyişiklik edilməsinə zərurət yarandığı halda Bank “dəqiqləşmiş” e-hesabat təqdim edir.

6.14. Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə təqdim edilmiş müvafiq e-hesabat Vergilər Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının bağladığı beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin səlahiyyətli orqanına ötürüldükdən sonra həmin səlahiyyətli orqan tərəfindən e-hesabatdakı hər hansı hesab sahibi barədə məlumatlara düzəliş edilməsi tələb edildikdə, Bank müvafiq hesab sahibləri barəsindəki məlumatların düzəliş edilmiş versiyasını həmin hesab sahibləri üçün “düzəliş” bölməsini seçməklə yenidən tərtib edərək imzaladıqdan sonra “düzəliş” e-hesabatı formasında Vergilər Nazirliyinə təqdim edir.

6.15. Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə təqdim edilmiş müvafiq e-hesabat Vergilər Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının bağladığı beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin səlahiyyətli orqanına ötürüldükdən sonra Bank müvafiq e-hesabatdakı hər hansı məlumatda dəyişiklik etmək istədikdə, müvafiq hesab sahibləri barəsindəki məlumatların dəyişiklik edilmiş versiyasını həmin hesab sahibləri üçün “dəyişiklik” bölməsini seçməklə yenidən tərtib edərək imzaladıqdan sonra “dəyişiklik” e-hesabatı formasında Vergilər Nazirliyinə təqdim edir.

6.16. Bank tərəfindən Vergilər Nazirliyinə təqdim edilmiş müvafiq e-hesabat Vergilər Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının bağladığı beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin səlahiyyətli orqanına ötürüldükdən sonra e-hesabatdakı hər hansı hesab sahibi barədə məlumatların ləğv edilərək yenidən göndərilməsi zərurəti yaranarsa, Bank Vergilər Nazirliyinə “ləğv” e-hesabatı təqdim edir. Bu halda, Bank, məlumatları ləğv edilən müvafiq hesab sahibləri barədə təqdim etdiyi məlumatları “ləğv” bölməsini seçərək yenidən təqdim etməklə yanaşı, həmin hesab sahibinə dair məlumatların yenilənmiş versiyasını “yeni” bölməsini seçməklə əlavə olaraq e-hesabata daxil edir.

6.17. E-hesabatın tərtibi və dəqiqləşdirilməsi, e-hesabata düzəliş və ya dəyişiklik edilməsi və ya e-hesabatdakı məlumatların ləğv edilməsi üzrə əməliyyatların həyata keçirilməsi qaydaları Vergilər Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir.

6.18. E-hesabatın tərtibi və dəqiqləşdirilməsi, e-hesabata düzəliş və ya dəyişiklik edilməsi və ya e-hesabatdakı məlumatların ləğv edilməsi Bankın rəhbəri tərəfindən səlahiyyət verilmiş məsul şəxs və ya operator tərəfindən həyata keçirilir və Bank rəhbəri isə həmin e-hesabatları təsdiq və ya rədd edir.

6.19. E-hesabatın tərtibi və dəqiqləşdirilməsi, e-hesabata düzəliş və ya dəyişiklik edilməsi və ya e-hesabatdakı məlumatların ləğv edilməsi, yaxud e-hesabatın imzalanması üzrə əməliyyatların həyata keçirilməsinin digər səlahiyyətli şəxs (şəxslər) tərəfindən həyata keçirilməsinə icazənin verilməsi rəhbər tərəfindən maliyyə institutlarında vergi monitorinq portalının "Şəxsi kabinet" bölməsində yaradılmış "İdarəetmə" səhifəsindən istifadə edilməklə həyata keçirilir və gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə təsdiq edilir.

6.20. Bank vergi orqanına təqdim etdiyi e-hesabatların, Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərlə bağladığı müvafiq beynəlxalq müqavilələr çərçivəsində həmin hesabatverən maliyyə institutunun yoxladığı bütün fiziki və hüquqi şəxslərlə əlaqədar əldə etdiyi sənədlərin və vergi orqanından daxil olmuş bütün elektron sənədlərin Banka daxil olduğu gündən etibarən 7 ildən az olmayan müddətdə saxlanılmasını təmin edir.

6.21. Bank Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərlə bağladığı müvafiq beynəlxalq müqavilələr çərçivəsində yoxladığı bütün fiziki və hüquqi şəxslərlə əlaqədar əldə etdiyi sənədlərin əslini və ya təsdiq edilmiş surətlərini Vergilər Nazirliyinin və ya Azərbaycan Respublikasının bağladığı beynəlxalq müqavilənin tərəfi olan xarici dövlətin səlahiyyətli orqanının tələbi əsasında Vergilər Nazirliyinə təqdim edir.

6.22. Bank elektron sənədlər mübadiləsinin aparıldığı iş yerinin təhlükəsizliyini müstəqil təmin edir.

6.23. Elektron mübadilənin aparılması prosesində aşkar edilmiş səhvlərin və ya uyğunsuzluqların aradan qaldırılması Bank və vergi orqanının qarşılıqlı təşəbbüskarlığı əsasında həyata keçirilir.

7. ABŞ ŞƏXSLƏRİNİN MÜŞTƏRİ MƏLUMATLARININ SAXLANILMASI /YENİLƏNMƏSİ

7.1. Bank tərəfindən ABŞ fiziki və hüquqi şəxslərin müştəri dosyeleri Öz Müştərini tanı proqramının və digər bankdaxili qaydalar nəzərə alınmaqla, hesabın bağlanmasıdan sonra minimum olaraq 5 il müddətində saxlanması təmin edilməlidir.

7.2. Özünüqiymətləndirmə anketində qeyd olunan məlumatlarda hər hansı bir dəyişiklik baş verərsə və ya hər hansı bir yanlışlıq olduğu ortaya çıxarsa, həmin özünüqiymətləndirmə anketini təqdim edən şəxs tərəfindən 30 (otuz) gün ərzində yeni özünüqiymətləndirmə anketi təqdim edilməlidir.

8. YEKUN MÜDDƏALAR

Bu Qaydalar Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq olunur. Bu Qaydalara bütün dəyişikliklər və əlavələr Bankın Müşahidə Şurasının qərarı əsasında aparılır.